

24 NOV. 1982

sla

R
cijfers
over
samenwerking

4

Huisartsgroepspraktijken en gezondheidscentra per 1 januari 1982

publicaties uit het NHI registratiesysteem van huisarts-
groepspraktijken en gezondheidscentra

w.g.w. boerma
oktober 1982

interviews: h.c. van dijk

I N H O U D

Blz.

Samenvatting	3
1. Aantallen groepspraktijken en gezondheidscentra	5
2. Spreiding van groepspraktijken en gezondheidscentra	7
3. Soorten hulpverlening in gezondheidscentra	9
4. Hulpverleners in groepspraktijken en gezondheidscentra	11
4.1. Huisartsen in groepspraktijken	11
4.2. Hulpverleners in gezondheidscentra	13
4.2.1. Huisartsen in gezondheidscentra	13
4.2.2. Wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra	15
4.2.3. Maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra	16
4.2.4. Fysiotherapeuten in gezondheidscentra	17
4.2.5. Overige hulpverleners en Samenvatting	18
4.3. Mutaties in het aantal hulpverleners	21
4.4. Spreiding van samenwerkende huisartsen	23
5. Ondersteunende functies	25
5.1. Ondersteunend personeel in groepspraktijken	25
5.2. Ondersteunend personeel in gezondheidscentra	26
6. Vrij beroep en dienstverband	27
6.1. In dienstverband werkende huisartsen in groepspraktijken	27
6.2. In dienstverband werkzame hulpverleners in gezondheidscentra	28
6.2.1. Dienstverband huisartsen in gezondheidscentra	28
6.2.2. Dienstverband fysiotherapeuten in gezondheidscentra	29
6.2.3. Dienstverband verloskundigen, tandartsen en apothekers in gezondheidscentra	30
7. De patiënten/kliënten populaties	32
7.1. Patiëntenbestand van huisartsen in groepspraktijken	32
7.2. De patiënten/kliënten van hulpverleners in gezondheidscentra	34
7.2.1. Patiëntenbestand huisartsen in gezondheidscentra	34
7.2.2. De patiënten/kliënten van wijkverpleegkundigen, maatschap- pelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra	36
7.2.3. De patiënten/kliëntenbestanden in gezondheidscentra verge- leken	37

vervolg INHOUD

Bijlage I - Overzicht van tabellen en grafieken

Bijlage II - Overzicht van de personele bezetting in gezondheids-
centra per 1 januari

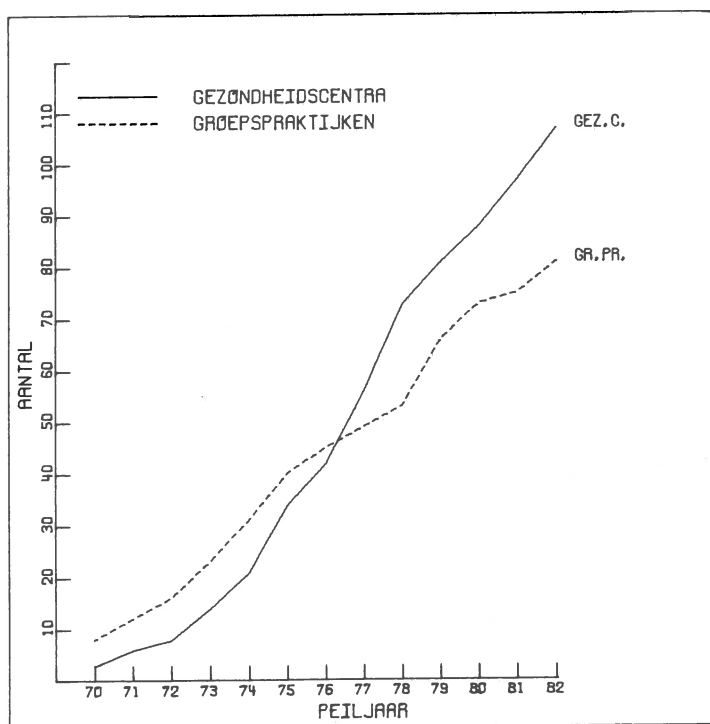
Bijlage III - Overzicht van de personele bezetting in groepsprak-
tijkten per 1 januari

SAMENVATTING

Het aantal gezondheidscentra en groepspraktijken zit nog steeds in de lift. In de loop van 1981 kwamen er 12 gezondheidscentra bij, waarmee dat aantal op 107 is gekomen, en 11 groepspraktijken, waarvan we er nu 81 tellen.

Eén gezondheidscentrum wordt nu als groepspraktijk geregistreerd. Twee groepspraktijken verdwenen uit de registratie omdat het minimum aantal van 3 huisartsen niet meer aanwezig was.

Zetten we de ontwikkeling vanaf 1970 in een grafiekje uit, dan zien we twee stabiel stijgende lijnen.

De samenwerkingsverbanden zijn regionaal ongelijk gespreid. Provincies met de meeste gezondheidscentra zijn Noord- en Zuid-Holland. Het zwaartepunt bij de groepspraktijken ligt in Noord-Brabant.

Kijken we naar de urbanisatiegraad van de vestigingsplaats dan zien we dat gezondheidscentra zich vooral bevinden in de forensenplaatsen, de grotere steden en in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Groepspraktijken zijn naar verhouding vaker te vinden op het verstedelijkte platteland, in de kleine, en ook in de grote steden. De ongelijke regionale verdeling van samenwerkingsverbanden over het land is voor een deel het logisch gevolg van verschillen in bevolkingsdichtheid. Deze faktor kunnen we grotendeels uitschakelen door het aantal huisartsen in samenwerkingsverbanden te betrekken op het totale aantal per provincie. Dan blijkt dat in Utrecht verhoudingsgewijs het grootste aantal huisartsen zowel in gezondheidscentra als groepspraktijken te vinden is. Relatief veel huisartsen in gezond-

heidscentra zijn er ook in Limburg, Drente en Zuid-Holland (afgezien van de Zuidelijke IJsselmeerpolders waar ruim 3/4 in gezondheidscentra werkt). Behalve in Utrecht werken er ook in Noord-Brabant veel huisartsen in groepspraktijken. Tweederde deel van de groepspraktijken telt het minimum aantal van 3 huisartsen; meer dan 4 komt slechts weinig voor.

In gezondheidscentra zijn per definitie tenminste 3 disciplines aanwezig: meestal 2 of 3 huisartsen, eveneens 2 of 3 wijkverpleegkundigen en 1 of 2 maatschappelijk werkenden. Bijna 80% van de centra heeft daarnaast nog andere disciplines in huis. Meestal is dat de fysiotherapie, die in 2/3 van de centra vertegenwoordigd is.

In groepspraktijken en gezondheidscentra werken tezamen 1634 hulpverleners. De huisartsen zijn de meest omvangrijke categorie: 276 in groepspraktijken en 350 in gezondheidscentra. Verder komen we in de centra onder meer nog 308 wijkverpleegkundigen, 243 fysiotherapeuten en 181 maatschappelijk werkenden tegen. De 10 overige disciplines zijn minder sterk vertegenwoordigd.

Behalve deze hulpverleners zijn er in gezondheidscentra nog 692 en in groepspraktijken 337 personen werkzaam in diverse ondersteunende functies.

Huisartsen, fysiotherapeuten, verloskundigen, tandartsen en apothekers oefenen dikwijls een vrij beroep uit als zelfstandig ondernemer. In 28 gezondheidscentra zijn deze hulpverleners evenwel in dienstverband werkzaam bij de rechtspersoon. In gezondheidscentra is 29% van de huisartsen in een vorm van loondienst werkzaam; van de fysiotherapeuten, die vaak op verrichtingenbasis voor een praktijkhouder werken, is tweederde deel in loondienst. Tien procent van de huisartsen in groepspraktijken heeft een dienstverband.

In groepspraktijken hebben huisartsen gemiddeld meer patiënten dan kollega's in gezondheidscentra, die wat vaker in beginnende praktijken werken.

Voor multidisciplinaire samenwerking is het van belang dat hulpverleners zoveel mogelijk voor dezelfde populatie werken. In 38% van de gezondheidscentra werken huisartsen, wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden voor hetzelfde patiënten/kliëntenbestand. Een jaar eerder was dat 41%.

In 24% van de centra met fysiotherapie is ook het patiëntenbestand van deze discipline gelijk aan dat van de drie eerder genoemden.

In centra waarin de 3 kerndisciplines niet voor gelijke populaties werken werd in 1981 nauwelijks vordering gemaakt om dat doel wel te bereiken. Integendeel, gelijke doelpopulaties van huisartsen en wijkverpleegkundigen kwamen relatief minder vaak voor. De gelijkheid in de patiënten/kliëntenpopulaties van huisartsen en maatschappelijk werkenden nam ook af, zij het in geringe mate. Enige verbetering was er wel in de afstemming van werkgebieden van wijkverpleegkundigen en fysiotherapeuten en maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten.

Per gezondheidscentrum en groepspraktijk wordt in bijlagen I en II een gedetailleerd overzicht van de personele bezetting gegeven.

1. AANTALLEN GROEPSPRAKTIJKEN EN GEZONDHEIDSCENTRA

In de loop van 1981 heeft een aanzienlijke toename van het aantal geregistreerde samenwerkingsverbanden plaats gevonden. Er kwamen 12 gezondheidscentra en 11 groepspraktijken bij, een toename van respectievelijk 12% en 15%.

Het aantal gezondheidscentra is de 100 gepasseerd en bedraagt nu 107. Het saldo bij de groepspraktijken is 81.

Eén gezondheidscentrum en 3 groepspraktijken zijn met terugwerkende kracht in het systeem ingevoerd, omdat ze al wat langer bleken te bestaan. De nieuwe centra zijn: Almere "De Schakel", Almere Haven "Oost", twee centra in Amsterdam, beide deel uitmakend van het Samenwerkingsproject Amsterdam (Van Eeghenlaan - al per 1981 - en Van Lennepkade), Delft "Tanthof", Groningen "Beijum", Den Haag "Houtwijk", Lelystad "de Punter", Nieuwegein "Fokkesteege", Oss "Ussen", Veldhoven "Heikant" en Zoetermeer "de Leijens".

Groepspraktijken uit de volgende plaatsen werden in de registratie opgenomen: Amsterdam (Reguliersgracht), Helmond (al per 1979), Made, Neede (al per 1981), Nieuwegein (Tuinfluiter), Reeuwijk, Roosendaal (inmiddels al weer ter ziele), Rotterdam (Rodenrijselaan), Veenendaal (voorheen gezondheidscentrum), Venray, Weert (Hoogstraat; vanaf 1979).

Twee groepspraktijken voldeden niet langer aan de criteria voor registratie en werden daaruit dan ook verwijderd. Het betreft één praktijk in Wychen en één in Zandvoort. Hetzelfde gebeurde ook met gezondheidscentrum "De Driehoek" in Veenendaal, welke evenwel thans (weer) als groepspraktijk wordt geregistreerd zoals dat ook in de jaren 1972 tot en met 1975 het geval was.

Onderstaande tabel geeft een bijgewerkt overzicht van het aantal samenwerkingsverbanden vanaf 1970.

Tabel 1.1.: Aantal groepspraktijken en gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot 1 januari 1982.

	'70	'71	'72	'73	'74	'75	'76	'77	'78	'79	'80	'81	'82
Groepspraktijken	8	12	16	23	31	40	45	49	53	66	73	75	81
Gezondheidscentra	3	6	8	14	21	34	42	56	73	81	88	97	107

De cijfers in tabel 1.1. wijzen erop dat concentratie van hulpverleners, zowel mono- als multidisciplinair nog steeds toeneemt. De groei van het aantal groepspraktijken heeft zich na een geringe toename in 1980 weer behoorlijk hersteld.

Wat de ontwikkeling van het aantal gezondheidscentra betreft, hebben we er sinds 1977 niet zo'n aantal gezondheidscentra in één jaar bij gekregen.

2. SPREIDING VAN GROEPSPRAKTIJKEN EN GEZONDHEIDSCENTRA

Het zal niemand verbazen dat samenwerkingsverbanden niet overal evenveel voorkomen. Factoren die een concentratie van hulpverleners bevorderen of juist bemoeilijken kunnen plaatselijk en regionaal erg verschillen. In een dunbevolkt gebied kan de fysieke afstand van de hulpvrager tot centrum of groepspraktijk al gauw te groot worden. Bij vestiging van m.n. gezondheidscentra speelt ook het beleid van de plaatselijke overheid en andere betrokken instanties een rol.

We bekijken achtereenvolgens het aantal groepspraktijken en gezondheidscentra per provincie en het aantal gerelateerd aan de urbanisatiegraad van de plaats van vestiging.

Tabel 2.1.: Aantal groepspraktijken en gezondheidscentra per provincie op 1 januari 1982.

Provincie	Groepspr.	Gez.centra
Groningen	2	2
Friesland	1	1
Drente	3	4
Overijssel	7	4
Gelderland	8	9
Z.IJ.polders	-	9
Utrecht	11	10
N.-Holland	9	23
Z.-Holland	8	26
Zeeland	-	1
N.-Brabant	23	8
Limburg	9	10
Nederland	81	107

In de twee noordelijkste provincies en in Zeeland treffen we erg weinig groepspraktijken en gezondheidscentra aan.

Noord-Brabant valt op door het grote aantal groepspraktijken; bijna 30% vinden we in die provincie.

Terwijl de Randstad niet opvalt wat het aantal groepspraktijken betreft, is daar wel de sterkste concentratie van gezondheidscentra; meer dan de helft is in Utrecht, Noord- en Zuid-Holland gelokaliseerd.

Tabel 2.2.: Groepspraktijken en gezondheidscentra naar urbanisatiegraad van de vestigingsplaats per 1 januari 1982.

Urbanisatiegraad	Groepspraktijken		Gezondheidscentra		Totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Platteland	4	5	5	5	9	5
Verstedelijkt platteland	25	31	11	10	36	19
Forensengemeenten	8	10	28	26	36	19
Kleine steden	18	22	15	14	33	18
Grote steden	21	26	26	24	47	25
Amsterdam, Den Haag, Rotterdam	5	5	22	21	27	14
Totaal	81	100	107	100	188	100

Hoewel de percentages voor het platteland en de grote steden elkaar weinig ontlopen, zijn er toch interessante verschillen tussen beide vormen van samenwerking met betrekking tot hun vestigingsplaatsen. Bijna eenderde van de groepspraktijken is op het verstedelijkt platteland te vinden terwijl slechts eentiende van de gezondheidscentra daar zit.

In de vaak sterk gegroeide forensengemeenten is de verhouding vrijwel omgekeerd: 10% van de groepspraktijken en ruim een kwart van de gezondheidscentra is daar gesitueerd.

In de kleine steden zijn de groepspraktijken weer wat sterker vertegenwoordigd en in de grote steden is de verhouding zoals gezegd vrijwel gelijk. De 3 grootste steden tenslotte herbergen relatief en absoluut veel meer gezondheidscentra (21%) dan groepspraktijken (5%).

Groepspraktijken zitten dus veel op het verstedelijkt platteland en in de grote en kleine steden (samen 79%); gezondheidscentra zijn vooral te vinden in de forensengemeenten, eveneens de grote steden en in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam (samen 71%).

3. SOORTEN HULPVERLENING IN GEZONDHEIDSCENTRA

Waar we in groepspraktijken, per definitie, alleen met huisartsen te maken hebben (hoewel die vaak ook met andere soorten hulpverleners samenwerken) zien we in gezondheidscentra dat minimaal huisarts, wijkverpleegkundige en maatschappelijk werkers in gemeenschappelijke huisvesting samenwerken. Het minst mogelijk aantal disciplines is dus 3. Behalve deze kerndisciplines kunnen nog hulpverleners van diverse andere richtingen aan een centrum verbonden zijn.

We kijken eerst naar het aantal disciplines per gezondheidscentrum; daarna zien we om welke het zoal gaat.

Tabel 3.1.: Aantal disciplines per gezondheidscentrum op 1 januari 1975 en 1 januari 1982.

Aantal disciplines	1975		1982	
	aantal centra	%	aantal centra	%
3	10	29	23	21
4	6	18	20	19
5	7	21	20	19
6	3	9	26	24
7	5	15	10	9
8	2	6	6	6
9	-	-	2	2
11	1	3	-	-
Totaal	34	100	107	100

In de meeste gezondheidscentra bestaat het team uit meer dan 3 kerndisciplines. Het hoogste aantal is 9. Centra met meer dan 6 disciplines komen niet zo veel voor.

Vergeleken met de situatie in 1975 is er sprake van een duidelijke afname van het percentage centra met 3 (kern)disciplines. Centra met 6 of 7 disciplines vormen nu een groter deel van het totale aantal dan in 1975.

Tabel 3.2.: Verbreiding van de disciplines
over de gezondheidscentra per
1 januari 1982.

Soort hulpverlening	Gezondheidscentra	
	aantal	%
Fysiotherapie	71	66
Verloskunde	35	33
Gezinszorg	27	25
Tandheelkunde	26	24
Farmacie	22	21
Bejaardenzorg	10	9
Voedingsleer	8	7
Psychologie	7	7
Overige *)	15	14

*) Dit zijn de volgende disciplines:
schoolgezondheidszorg, pastoraal werk,
oefentherapie, sociaal raadswork, kraam-
verzorging, juridische hulp, opbouwwerk.

De fysiotherapie is verreweg de meest voorkomende extra discipline.
In 2 van de 3 gezondheidscentra wordt fysiotherapeutische hulp verleend.
Als we de centra bestaande uit alleen de 3 kerndisciplines even buiten
beschouwing laten, dan is de fysiotherapie in 85% van die centra ver-
tegenwoordigd.
Op afstand volgt de verloskunde, die we in één op de drie centra aantref-
fen.
Gezinszorg en tandheelkunde komen in ongeveer een kwart van de gevallen
voor en in zo'n vijfde van de centra is een apotheek gevestigd.

4. HULPVERLENERS IN GROEPSPRAKTIJKEN EN GEZONDHEIDSCENTRA

In dit hoofdstuk zullen we het hebben over de totale aantallen hulpverleners die verbonden zijn aan groepspraktijken en gezondheidscentra, en de aantallen per samenwerkingsverband. Behalve de absolute aantallen geven we ook de gekorrigeerde aantallen, d.w.z. na omrekening tot volledig bezette arbeidsplaatsen.

Vervolgens geven we voor de meest voorkomende disciplines een overzicht van de mutaties in de personele bezetting.

Tenslotte volgt een weergave van de spreiding van de in groepspraktijken en gezondheidscentra samenwerkende huisartsen over Nederland.

4.1.: Huisartsen in Groepspraktijken

Tabel 4.1.: Aantal huisartsen in groepspraktijken van 1 januari 1970 tot 1 januari 1982.

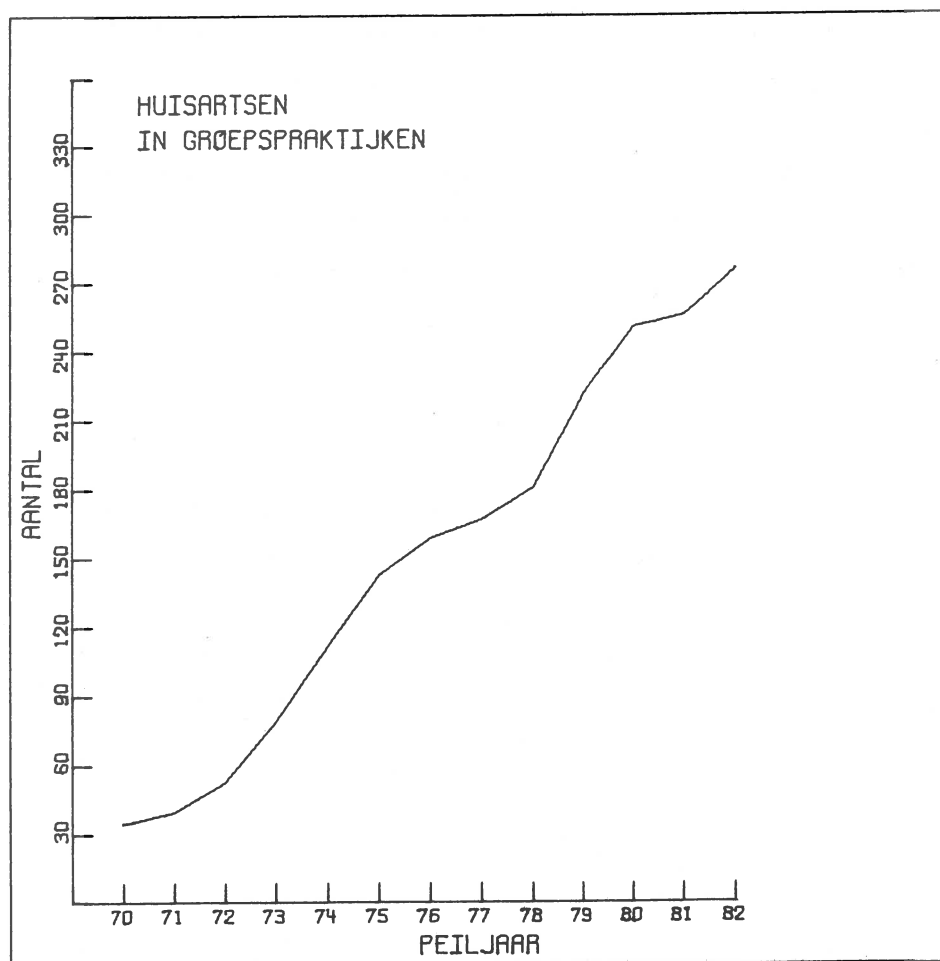
	'70	'71	'72	'73	'74	'75	'76	'77	'78	'79	'80	'81	'82
Aantal huisartsen	35	40	53	79	112	143	159	167	181	222	251	256	276 ^{*)}

^{*)} waaronder 11 langdurig assistenten.

In de loop van 1981 nam het aantal huisartsen in groepspraktijken met 20 toe. Dit is een stijging van bijna 8%. Genoemde aantallen omvatten zowel zelfstandig gevestigde huisartsen als langdurig assistenten (zij die langer dan een half jaar op eenzelfde plaats als assistent werken en niet in opleiding zijn). Aangezien wij wijzigingen aanbrengen in cijfers m.b.t. eerdere peildata als nieuwe informatie daartoe aanleiding geeft, zijn de aantallen over de jaren 1979, 1980 en 1981 verschillend van die uit de vorige rapportage.

Grafiek 4.1. laat op een andere manier nog eens zien hoe het aantal zich ontwikkelde vanaf 1970.

Grafiek 4.1.: Aantal huisartsen in groepspraktijken van 1 januari 1970 tot 1 januari 1982.

Tabel 4.2.: Aantal huisartsen per groeps-
praktijk op 1 januari 1982.

Huisartsen per praktijk	Praktijken	
	aantal	%
2 ^{*)}	1	1
3	54	67
4	21	26
5	4	5
8	1	1
Totaal	81	100

*) Doordat vervanging van een vertrokken huisarts op peildatum nog niet gerealiseerd was, telden we in één groepspraktijk slechts 2 huisartsen.

Tweederde deel van de groepspraktijken heeft een drietal huisartsen. Meer dan 4 huisartsen treffen we in een dergelijk samenwerkingsverband slechts weinig aan.

4.2. Hulpverleners in gezondheidscentra

Achtereenvolgens passeren afzonderlijk huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden, fysiotherapeuten de revue met overzichten van aantallen vanaf 1970.

In 4.2.5. geven we een overzicht per 1 januari 1982, waarin ook de overige hulpverleners zijn opgenomen.

4.2.1. Huisartsen in gezondheidscentra.

Tabel 4.3.: Aantal huisartsen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot
1 januari 1982.

	'70	'71	'72	'73	'74	'75	'76	'77	'78	'79	'80	'81	'82
Aantal huisartsen	10	19	28	46	76	115	135	191	242	265	284	319	350 ^{*)}

*) Waaronder 15 langdurig assistenten.

De trend van de afgelopen jaren heeft zich ook weer gemanifesteerd in de toename in 1981 van 31 huisartsen. Momenteel werken 350 huisartsen, waarvan 15 langdurig assistenten, in gezondheidscentra.

De cijfers in tabel 4.3. wijken iets af van de overeenkomstige tabel in de vorige rapportage door verwerking van nieuwe gegevens over oude peildata. Om deze reden kunnen ook andere tabellen in dit hoofdstuk enigszins verschillen.

Tabel 4.4.: Aantal huisartsen per gezondheidscentrum op 1 januari 1982.

Huisartsen per gez. centrum	Gezondheidscentrum	
	aantal	%
1	4	4
2	35	33
3	31	29
4	15	14
5	15	14
6	4	4
7	1	1
8	1	1
9	1	1
Totaal	107	100

In één op de drie gezondheidscentra werken twee huisartsen. Ook de categorie met 3 huisartsen komt vaak voor; in 29% van de gevallen. Meer dan 5 huisartsen per gezondheidscentrum komt maar weinig voor.

4.2.2. Wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra.

Tabel 4.5.: Aantal wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot 1 januari 1982.

	'70	'71	'72	'73	'74	'75	'76	'77	'78	'79	'80	'81	'82
Aantal wijkverpleegk.	9	18	25	37	61	82	101	143	198	222	249	279	308

Tabel 4.6.: Aantal wijkverpleegkundigen per gezondheidscentrum op 1 januari 1982.

Wijkverpl. per centrum	Gezondheidscentra	
	aantal	%
1	15	14
2	39	36
3	27	25
4	11	10
5	7	7
6	3	3
7	4	4
9	1	1
Totaal	107	100

Vergeleken met een jaar daarvoor, werden er per 1 januari 1982 29 wijkverpleegkundigen méér geregistreerd. Wijkverpleegkundigen zijn vaker dan huisartsen de enige vertegenwoordiger van de discipline; in 14% van de centra is dat het geval, tegen 4% bij de huisartsen.

Meer dan 4 wijkverpleegkundigen vinden we in slechts 15% van de gezondheidscentra.

4.2.3. Maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra.

Tabel 4.7.: Aantal maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot 1 januari 1982.

	'70	'71	'72	'73	'74	'75	'76	'77	'78	'79	'80	'81	'82
Aantal maatsch. werkenden	4	10	13	22	38	58	72	90	114	119	140	166	181

Tabel 4.8.: Aantal maatschappelijk werkenden per gezondheidscentrum op 1 januari 1982.

Maatsch. w. per centrum	Gezondheidscentra	
	aantal	%
1	49	46
2	46	43
3	8	8
5	2	2
6	1	1
Totaal	106 *)	100

*) Door vakature in één gezondheidscentrum geen maatschappelijk werk.

Als we het slechte jaar 1978 even buiten beschouwing laten, dan is de toename van het aantal maatschappelijk werkenden in 1981 absoluut gezien de geringste sedert 1975. Kijken we naar de jaarlijkse groeipercentages dan is de 9% van 1981 het op één (1978) na laagste sedert het begin van de registratie. Dit ondanks een meer dan gebruikelijke toename van het aantal gezondheidscentra. Bijna de helft van het aantal gezondheidscentra heeft één maatschappelijk werkende; 43% heeft er twee. Een aantal van meer dan twee per team komt bij 11% van de centra voor.

4.2.4. Fysiotherapeuten in gezondheidscentra.

Tabel 4.9.: Aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra van
1 januari 1970 tot 1 januari 1982.

	'70	'71	'72	'73	'74	'75	'76	'77	'78	'79	'80	'81	'82
Aantal fysiother.	8	10	10	17	25	45	58	90	121	163	189	219	243

Tabel 4.10.: Aantal fysiotherapeuten per gezondheidscentrum op 1 januari 1982.

Fysiother. per centrum	Gezondheidscentra	
	aantal	%
1	11	15
2	14	20
3	17	24
4	8	11
5	11	15
6	6	8
7	2	3
8	2	3
Totaal	71 *)	100

*) Dit is 66% van het totaal aantal gezondheidscentra.

In de loop van 1981 zijn er 24 fysiotherapeuten in gezondheidscentra bijgekomen, iets minder dan we de laatste jaren gewend zijn. Niettemin heeft de fysiotherapie een zeer lichte terreinwinst geboekt: in tweederde van de centra is deze discipline nu vertegenwoordigd.

Dit is bepaald niet veroorzaakt door centra die nieuw in de registratie gekomen zijn. Van de 12 waren er namelijk slechts 7 met fysiotherapie, nog geen 60%.

4.2.5. Overige hulpverleners en samenvatting

In de navolgende tabel wordt een overzicht gegeven van de aantallen hulpverleners in gezondheidscentra per 1 januari 1982, dus zowel van de reeds behandelde disciplines als van de overige die minder vaak in de centra voorkomen. We geven daarbij ook de aantallen omgerekend in volledig bezette arbeidsplaatsen (twee half-timers tellen dan voor een hele bijvoorbeeld).

Tabel 4.11.: Overzicht van het absolute en het gekorrigeerde aantal hulpverleners per discipline in gezondheidscentra per 1 januari 1982.

Hulpverleners	Aantal	in volledig bezette arbeidsplaatsen
huisartsen	350	310
wijkverpleegkundigen	308	277
maatschappelijk werkenden	181	123
fysiotherapeuten	243	193
tandartsen	52	42
verloskundigen	49	28
gezinsverzorgenden	49	35
ziekenverzorgenden	29	23
apothekers	27	26
bejaardenverzorgenden	18	12
diëtisten	8	3
psychologen	8	4
overige hulpverleners	36	31
Totaal	1358	1107

In totaal kwamen er in 1981 131 hulpverleners bij, een stijging van 10,7%. Uitgedrukt in volledig bezette arbeidsplaatsen waren het er 96 (9.5%). Uit deze staat blijkt duidelijk dat de reeds behandelde disciplines numeriek zwaar in de meerderheid zijn; ze leveren 80% van het totale aantal hulpverleners.

De toename van de aantallen is voor een deel afkomstig van de nieuwe centra en voor een deel van uitbreiding in bestaande centra. Voor de diverse disciplines ligt dit verschillend. Zo maken verloskundigen in 3 van de nieuwe

centra deel uit van het team, en is er een langer bestaand centrum waarbij de verloskunde haar intrede deed. De meer dan gemiddelde toename van het aantal ziekenverzorgenden moet gezocht worden in de 5 langer bestaande centra en 1 nieuw centrum waar deze hulpverleenster voor het eerst deel ging uitmaken van het team.

Aan drie centra meer dan per 1 januari 1981 is een apotheek verbonden, 2 nieuwe en 1 ouder.

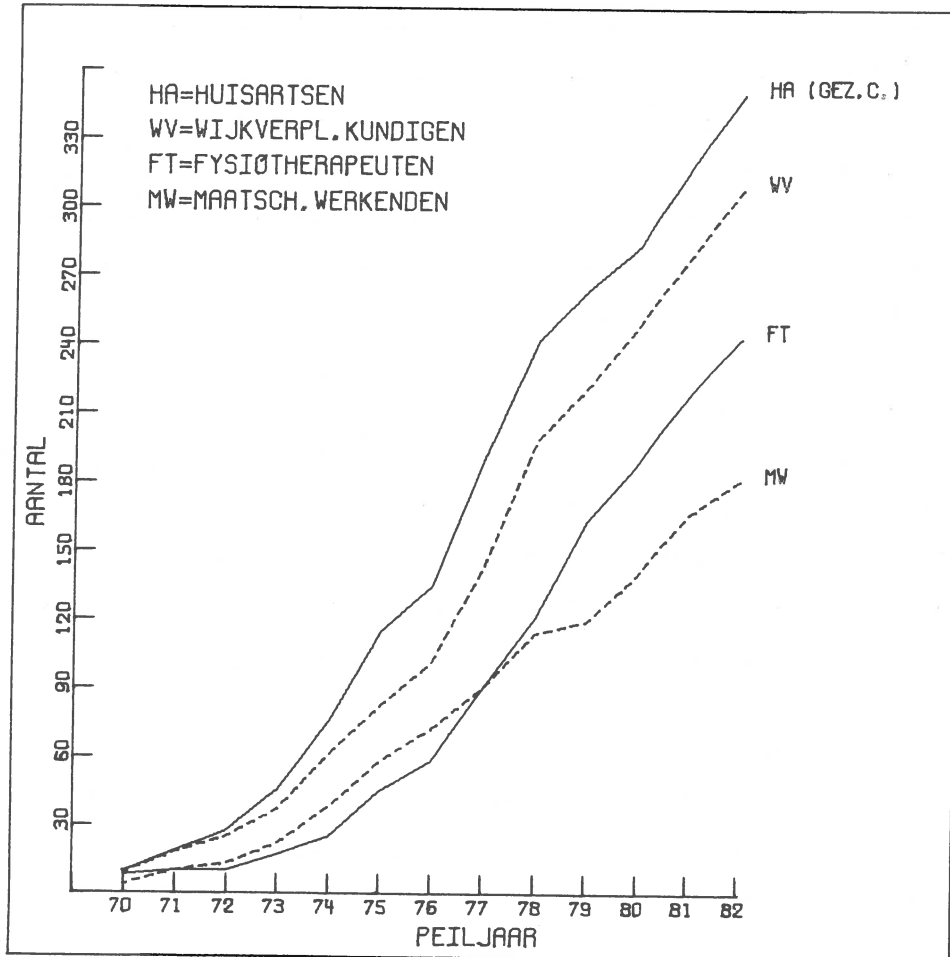
De hulpverlening door psychologen komt in de eerste lijn en dus ook in gezondheidscentra moeilijk van de grond gezien de daaraan verbonden financieringsproblemen. Het aantal centra waarin psychologen werken had de neiging verder af te nemen. Per 1 januari 1982 evenwel zijn 2 centra erin geslaagd een psycholoog in het team te krijgen; de ene vervult op deze manier zijn vervangende dienstplicht, de andere kon geplaatst worden dankzij een Werkgelegenheidsverruimende Maatregel.

Men moet uit deze tabel geen voorbarige konklusies trekken omtrent de mate waarin deze hulpverleners in deeltijd werken. De kolom met gekorrigeerde aantallen geeft alleen aan voor welk deel deze hulpverleners beschikbaar zijn voor het gezondheidscentrum. Gedeeltelijke beschikbaarheid kan best samengaan met een full-time baan. Voor een deel kan men buiten het samenwerkingsverband ingezet zijn.

Als we de huisartsen in groepspraktijken bij het totaal aantal hulpverleners in tabel 4.11. tellen dan krijgen we het aantal hulpverleners dat in dit registratiesysteem voorkomt. Het zijn er 1634 (of in volledig bezette arbeidsplaatsen: 1366).

Grafiek 4.2. laat de aantallen huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten zien van 1970 tot 1982.

Grafiek 4.2.: Aantallen huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot 1 januari 1982.

De kurven van huisartsen, wijkverpleegkundigen en fysiotherapeuten lopen ongeveer parallel aan elkaar. De afwijkende lijn met betrekking tot het aantal maatschappelijk werkenden laat zien dat de toename van dit aantal vanaf het midden van de jaren zeventig is achter gebleven bij de groei van de andere 3 disciplines.

4.3. Mutaties in het aantal hulpverleners

In deze paragraaf geven we alleen een overzicht van degenen die vertrokken en gekomen zijn in samenwerkingsverbanden die per 1 januari 1981 al deel uitmaakten van de registratie. Nieuw in de registratie opgenomen centra en groepspraktijken blijven dus buiten beschouwing.

Behalve mutaties in absolute aantallen geven we ook die in dagdelen. Dat betekent dat daarin ook verwerkt zijn de veranderingen in de beschikbaarheid (meer of minder gaan werken voor het samenwerkingsverband). Daardoor is het mogelijk dat de mutaties uitgedrukt in volledig bezette arbeidsplaatsen een groter aantal te zien geven dan die in aantallen (die alleen betrekking hebben op werkelijk vertrokken of gekomen teamleden).

Tabel 4.12.: Verloop onder het aantal huisartsen in groepspraktijken in de loop van 1981.

	Vertrokken/ afname *)	Gevestigd/ toename *)
Huisartsen in groepspraktijken	13 (10.7)	14 (11.9)

*) tussen haakjes het aantal in volledig bezette arbeidsplaatsen.

De balans is aardig in evenwicht. In 6 gevallen was sprake van een vertrekkende huisarts die weer vervangen werd (gecorrigeerd 5.8). Eénmaal werd het vertrek van een huisarts (0.6) opgevangen door uitbreiding van werktijd van kollega's. Eveneens één keer gingen twee part-timers weg (0.8) en kwam er één full-timer terug. Tweemaal werd vertrek maar gedeeltelijk opgevangen door nieuwe huisartsen. Wat er dan nog overblijft is één praktijk waar de bezetting met één full-timer werd verminderd en vijf waarbij er een huisarts bij kwam (samen 2.6). In één praktijk tenslotte ging men samen 6 halve dagen méér werken.

Tabel 4.13.: Verloop onder de meest voorkomende
hulpverleners in gezondheidscentra
in de loop van 1981.

	Vertrokken/ afname *)	Gekomen/ toename *)
huisartsen in gezondh.centra	18 (14)	29 (20.6)
wijkverpl.k.	13 (12.9)	26 (22.4)
maatsch.w.	10 (6.5)	13 (9.8)
fysiotherap.	5 (4.1)	17 (12.9)

*) tussen haakjes het aantal in volledig bezette
arbeidsplaatsen.

In totaal vertrokken 46 hulpverleners en kwamen er 85; een positief saldo van 39 derhalve. De meeste mutaties vonden plaats bij de huisartsen, de minste bij de fysiotherapie. Wat dat laatste betreft willen we voorzichtig opmerken dat bij deze discipline wel sprake kan zijn van enige onderrapportage. De aantallen worden korrekt weergegeven, maar een wisseling in de loop van het jaar kan wel eens over het hoofd gezien worden. In wellicht mindere mate geldt dit ook voor het maatschappelijk werk en de wijkverpleging. Voor de mutaties bij de huisartsen durven we onze hand in het vuur te steken.

4.4. Spreading van samenwerkende huisartsen

Tabel 4.14.: Huisartsen in groepspraktijken en gezondheidscentra per provincie op 1 januari 1982.

Provincie	Huisartsen in groepspraktijken		Huisartsen in gezondheidscentra		Totaal	
	aantal	%*)	aantal	%*)	aantal	%*)
Groningen	7	2.9	8	3.3	15	6.3
Friesland	5	1.9	6	2.3	11	4.3
Drente	9	4.9	14	7.6	23	12.5
Overijssel	26	7.0	14	3.8	40	10.8
Gelderland	24	3.4	29	4.1	53	7.5
Z.IJ.polders	-	-	30	76.9	30	76.9
Utrecht	41	10.6	33	8.5	74	19.1
N. Holland	33	3.2	66	6.5	99	9.7
Z. Holland	25	2.0	92	7.5	117	9.5
Zeeland	-	-	3	2.0	3	2.0
N. Brabant	76	9.6	20	2.5	96	12.1
Limburg	30	6.9	35	8.0	65	14.9
Nederland	276	4.7	350	6.0	626	10.8

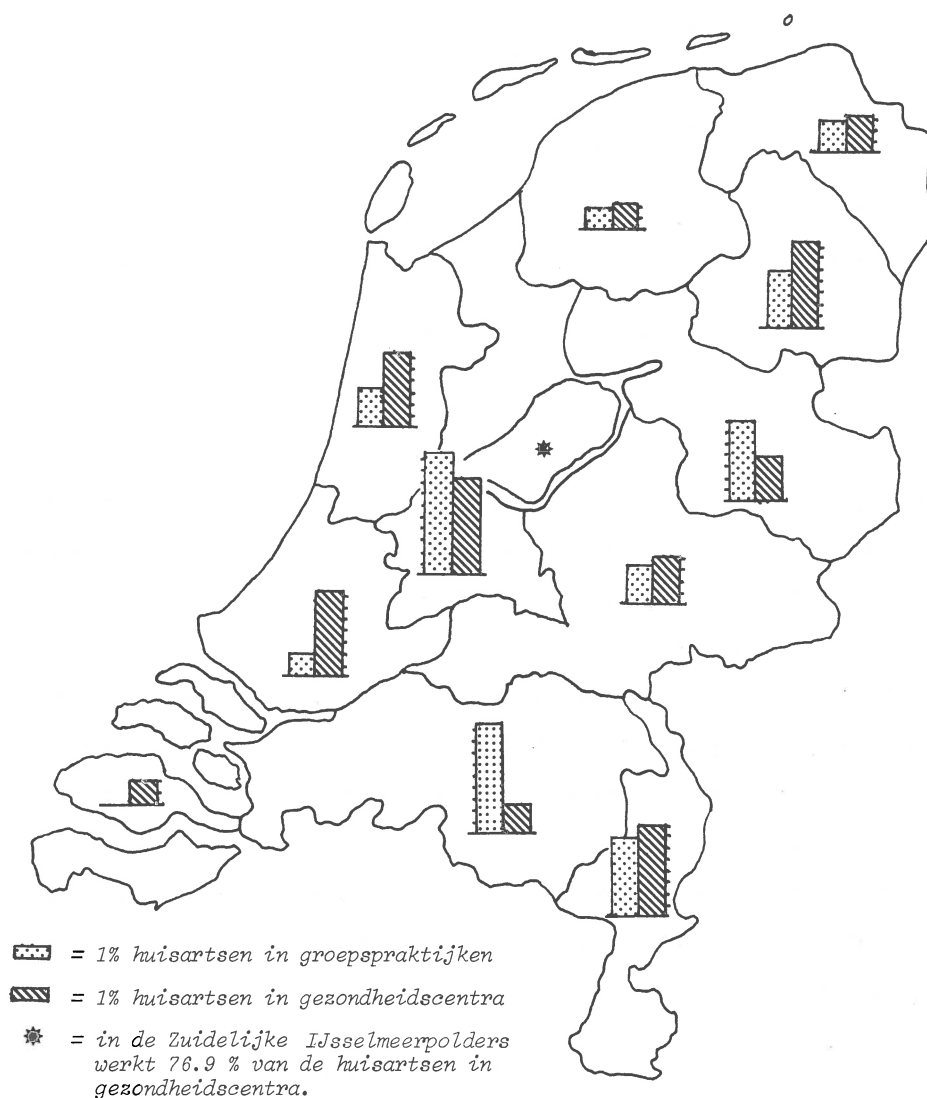
*) Percentage van het totaal aantal huisartsen per provincie resp. Nederland (Inklusief langdurig assistenten) (N= 5814).

Het percentage huisartsen in de geregistreerde samenwerkingsverbanden steeg in 1981 tot 10.8%. In groepspraktijken werkte 0.4% meer huisartsen en in gezondheidscentra was de terreinwinst 0.5% vergeleken bij een jaar daarvoor. Het aardige van deze spreidingspercentages is dat gekorrigeerd wordt voor de verschillen in huisartsendichtheid. Zo blijkt bijvoorbeeld dat Utrecht, Limburg en Drente de provincies zijn met relatief het grootste aantal huisartsen in groepspraktijken en gezondheidscentra. Provincies met de hoogste percentages huisartsen in groepspraktijken zijn Utrecht en Noord-Brabant. Wat betreft de gezondheidscentra vinden we de hoogste percentages alweer in Utrecht en verder in Limburg, Drente en Zuid-Holland (we zien even af van de Zuidelijke IJsselmeerpolders waar het merendeel van de huisartsen in gezondheidscentra werkt).

Bij het samenstellen van bovenstaande tabel is uitgegaan van alle huisartsen; d.w.z. de zelfstandig gevestigden (N= 5500) èn de langdurig (langer dan 6 maanden) huisartsassistenten (N= 314). Als we de percentages berekenen over uitsluitend de zelfstandig gevestigden dan liggen die niet ver af van die uit bovenstaande tabel. Exklusief de langdurig assistenten in groepspraktijken, dat zijn er 11, zou het totaal-percentage op 4.8% liggen. Voor gezondheidscentra, waarin 15 assistenten werkzaam zijn, zou dat 6.1% zijn. Het totaal zou dan dus 0.1% hoger zijn, n.l. 10.9% van de zelfstandig gevestigde huisartsen.

In onderstaand kaartje zijn de percentages verwerkt in diagrammetjes per provincie.

Afbeelding: Percentage huisartsen per provincie, dat werkzaam is in groepspraktijken en gezondheidscentra op 1 januari 1982.

5. ONDERSTEUNENDE FUNKTIES

In dit korte hoofdstukje behandelen we de aantallen mensen die in samenwerkingsverband niet (of niet in de eerste plaats) als hulpverlener werkzaam zijn. We hebben de indruk dat de taakhoud van praktijkassistenten erg verschilt. In veel gevallen hebben ze een ondersteunende functie uitsluitend ten behoeve van de huisartsen. Daarnaast komt het ook nogal eens voor dat mede voor andere disciplines gewerkt wordt; men spreekt dan wel van centrumassistenten. Waar ook hulpverleningsaspecten aan deze functie worden toegekend heeft men het over algemeen werkers.

5.1. Ondersteunend personeel in groepspraktijken

Tabel 5.1.: Aantallen en gekorrigeerde aantallen ondersteunend personeel in groepspraktijken per 1 januari 1982.

Functies	Aantal	In volledig bezette arbeidsplaatsen
praktijkass/alg.werkers	233	190
huishoudelijk medew.	68	18
apothekersassistenten	18	18
admin. medew.	14	5
overige medewerkers	4	3
Totaal	337	234

De getalsverhouding tussen het aantal praktijkassistenten/algemeen werkers en het aantal huisartsen is in 1981 niet veranderd. Uitgaande van absolute aantallen is er gemiddeld 1.18 dokter per assistent (of 0.85 assistent per huisarts). Als we gebruik maken van gekorrigeerde aantallen, dus na omrekening tot volledig bezette arbeidsplaatsen, dan ligt dat getal voor beide jaren rond 1.36 (dit is 0.74 per huisarts). Per groepspraktijk waren er gemiddeld iets meer dan vier (4.16) personen in ondersteunende functies (gecorrigeerd 2.89).

Het aantal apothekersassistenten is het afgelopen jaar nogal teruggelopen, van 25 naar 18. Per 1 januari 1982 zijn er 24 groepspraktijken met één of meer apotheekhoudende huisartsen (één minder dan het jaar daarvoor).

5.2. Ondersteunend personeel in gezondheidscentra.

Tabel 5.2.: Aantallen en gekorrigeerde aantallen ondersteunend personeel in gezondheidscentra per 1 januari 1982.

Functies	Aantal	In volledig bezette arbeidsplaatsen
praktijkass./alg.werkers	309	246
apothekersassistenten	117	103
huish.medew.	102	28
tandartsassist.	48	43
admin. medew.	54	28
koördinatoren	12	6
overige medewerkers	50	30
Totaal	692	484

Ook in gezondheidscentra is de verhouding tussen het aantal huisartsen en het aantal praktijkassistenten/algemeen werkers stabiel: 1.13 (of 0.88 assistent per huisarts). Uitgaande van gekorrigeerde aantallen is er gemiddeld 1.26 huisarts per assistent (of 0.79 assistent per huisarts); ook weer zowel in 1981 als 1982. Misschien is het niet helemaal terecht dat we het aantal praktijkassistenten alleen betrekken op het aantal huisartsen. Dikwijls worden ook werkzaamheden verricht ten behoeve van andere disciplines.

Gemiddeld zijn er per gezondheidscentrum 6.47 (gecorrigeerd 4.52) personen in ondersteunende functies werkzaam.

Overigens zijn er 5 gezondheidscentra zonder praktijkassistenten.

Het grootste deel van de apothekersassistenten werkt in apotheken welke aan de centra verbonden zijn. Een deel werkt bij apotheekhoudende huisartsen (in 10 gezondheidscentra; één minder dan per 1 januari 1981).

6. VRIJ BEROEP EN DIENSTVERBAND

Niet alle disciplines bieden de mogelijkheid van een vrije beroepsuitoefening. Het zijn hoofdzakelijk huisartsen, fysiotherapeuten, verloskundigen, tandartsen en apothekers die hiervoor in aanmerking komen. Wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers, ziekenverzorgenden, gezins- en bejaardenverzorgenden e.d. hebben als regel een dienstverband met de diverse instellingen die hen detacheren bij gezondheidscentra.

We beperken ons hier tot die disciplines die in principe de keuze hebben uit vrije beroepsuitoefening of een dienstverband. In het laatste geval gaan we ook de aard na van de werkgevende instantie.

6.1. In dienstverband werkende huisartsen in groepspraktijken.

Tabel 6.1.: Aantal huisartsen in dienstverband in groepspraktijken en de soorten werkgevers per 1 januari 1982.

Werkgever	aantal ha
Stichting	17
Andere arts	11 *)
Totaal	28 (10%)

*) dit zijn langdurig assistenten

Negentig procent van de huisartsen in groepspraktijken werkt als zelfstandige ondernemer. De rest werkt in dienst van een stichting of langer dan een half jaar als assistent bij een andere huisarts.

Vergelijking met vorig jaar leert dat Philips als werkgever van huisartsen in groepspraktijken verdwenen is. Deze huisartsen zijn met ingang van 1982 in dienst gekomen van de Stichting Gezondheidscentra Eindhoven.

6.2. In dienstverband werkzame hulpverleners in gezondheidscentra

6.2.1. Dienstverband van huisartsen in gezondheidscentra

Tabel 6.2.: Aantal huisartsen in dienstverband in gezondheidscentra en de soorten werkgevers per 1 januari 1982.

Werkgever	huisartsen	
	aantal	% *)
Stichting	59	17
Gemeente	10	3
Universiteit	9	3
Kruisvereniging	4	1
Wilh.Gasthuis	3	1
Andere arts	15**)	4
Totaal	100	29

*) percentage van het aantal huisartsen in gezondheidscentra

***) als langdurig assistent.

Van de huisartsen in gezondheidscentra werkt 29% in een dienstverband. Dat is aanzienlijk meer dan kollega's in groepspraktijken.

Meestal treedt een stichting als werkgever op. Het percentage huisartsen in gezondheidscentra dat bij een stichting werkt is in de loop van 1981 behoorlijk gestegen; van 12 naar 17%. Ook het aantal langdurig assistenten is flink toegenomen. Dit heeft echter ook te maken met de extra aandacht die we hebben besteed aan het scheiden van deze categorie van de zelfstandig gevestigde huisartsen.

6.2.2. Dienstverband fysiotherapeuten in gezondheidscentra

Tabel 6.3.: Aantal fysiotherapeuten in dienstverband in gezondheidscentra en de soorten werkgevers per 1 januari 1982.

Werkgever	fysiotherapeuten	
	aantal	% *)
Andere fysiother. in het centrum **)	105	43
Fysiotherapeut(en) buiten het centr.***)	22	9
Stichting	29	12
Gemeente	5	2
Kruisvereniging	3	1
Totaal	164	67

*) in procenten van het aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra.

***) doorgaans vindt honorering plaats op verrichtingenbasis of procentenbasis; feitelijk is geen sprake van een dienstverband.

****) in deze categorie zitten zowel fysiotherapeuten die een dienstverband hebben (b.v. met een fysiotherapeutisch instituut) als free-lance werkers.

Eénderde van de fysiotherapeuten is zelfstandig praktijkhouder. Van de overigen heeft een zeer groot deel een kontrakt op free-lance basis met één of meer praktijkhouders.

In veel gezondheidscentra zien we de konstruktie, dat één praktijkhouder (of 2 à 3 geassocieerden) één of meer fysiotherapeuten op verrichtingenbasis aan zich bindt.

Zo zijn in één centrum 7 free-lancers bij één praktijkhouder werkzaam; in een ander centrum werken er 6 bij een tweemansassociatie.

6.2.3. Dienstverband verloskundigen, tandartsen en apothekers in gezondheidscentra

Tabel 6.4.: Aantal verloskundigen, tandartsen en apothekers in dienstverband in gezondheidscentra per 1 januari 1982.

Dienstverband	Aantal	% *)
Verloskundigen	6	12
Tandartsen	13	25
Apothekers	9	33

*) percentage van het totale aantal dat in gezondheidscentra werkt.

Eén op de drie apothekers werkt in loondienst. Van de 9 werken er 4 in dienst van een kollega, 2 in dienst van een B.V. en 3 hebben een stichting als werkgever. Deze laatste situatie is in de farmaceutische wereld nog steeds uitzonderlijk. Een kwart van de tandartsen heeft een werkgever. De 9 tandartsen in het Dirk van Nimwegencentrum in Amsterdam zijn in dienst bij de ATZ, de 4 andere hebben een stichting als werkgever. De verloskundigen zijn in dienst van een stichting of zijn verbonden aan een ziekenhuis.

Tabel 6.5.: Aantal gezondheidscentra waarbij één of meer disciplines in dienst zijn van de rechtspersoon van het centrum per 1 januari 1982.

Soorten hulpverleners in dienstverband	aantal centra
huisartsen	12
huisartsen + fysioth.	9
huisartsen + fysioth. + verlosk.	2
huisartsen + fysioth. + tandarts	2
huisartsen + fysioth. + apoth.	1
huisartsen + fysioth. + tandarts + apoth.	2
Totaal	28

In ruim een kwart van de centra hebben hulpverleners zoals huisartsen, fysiotherapeuten, verloskundigen, tandartsen en apothekers, die van oudsher vrije beroepsbeoefenaren zijn, een dienstverband met de rechtspersoon van het centrum.

Het percentage centra met een dergelijke rechtspersoon is in 1981 toegenomen met 4.3%. Deze toename komt bijna geheel voor rekening van de nieuwe centra: daarbij waren er 6 met hulpverleners in dienstverband.

7. DE PATIENTEN/KLIJNTEN POPULATIES

Bij huisartsen staan mensen ingeschreven als patiënt. We kunnen bij deze discipline dan ook spreken van een patiëntenbestand.

De meeste andere hulpverleners kennen niet een dergelijk bestand. Zij werken meer voor een bepaald verzorgingsgebied. De populatie van dat gebied vormt het potentiële patiënten- of cliëntenbestand.

We zullen het in dit hoofdstuk hebben over de patiëntenbestanden van de huisartsen en de potentiële bestanden van de andere veel voorkomende disciplines. We vergelijken ook de werkgebieden van die disciplines; in hoeverre is er sprake van identieke of overlappende bestanden?

7.1. Patiëntenbestand van huisartsen in groepspraktijken

Tabel 7.1.: Aantal patiënten van huisartsen in groepspraktijken en het gemiddeld aantal patiënten per huisarts op 1 januari 1982. *)

Verzekerings- vorm	Aantal patiënten	In %	patiënten per huisarts	
			ongekorrigeerd gemiddelde	gekorrigeerd **) gemiddelde
ziekenfonds	467.934	71.5	1714	1842
particulier	186.950	28.5	685	736
Totaal	654.884	100.0	2399	2578

*) Van één groepspraktijk is het aantal patiënten niet bekend.

**) Gekorrigeerd wil zeggen dat gerekend is met het aantal huisartsen in volledig bezette arbeidsplaatsen.

Vergeleken met de vorige peildatum zijn de absolute aantallen patiënten uiteraard toegenomen. De gemiddelde aantallen per huisarts zijn echter hoege-naamd niet veranderd.

Een landelijk gemiddelde geeft slechts een grove indicatie voor de praktijk-grootte van huisartsen in groepspraktijken. Hieronder volgt een staatje waaruit we wijzer worden omtrent de spreiding rond het gemiddelde.

Tabel 7.2.: Frekventieverdeling van het gekorrigeerd *)
aantal patiënten per huisarts in groeps-
praktijken op 1 januari 1982.

Aantal patiënten	huisartsen in groepspr.	
	gecorrigeerd aantal	in %
1600 of minder	10	4
1601 - 1800	7	3
1801 - 2000	17	7
2001 - 2200	21	8
2201 - 2400	21	8
2401 - 2600	39	15
2601 - 2800	56	22
2801 - 3000	38	15
3001 - 3200	10	4
3201 - 3400	28	11
meer dan 3400	7	3
onbekend	3	1
Totaal	257	100

*) uitgaande van het aantal huisartsen in vol-
ledig bezette arbeidsplaatsen.

Er is een aanzienlijke spreiding in de praktijkgrootte. Veertien procent van de huisartsen in groepspraktijken heeft minder dan 2000 patiënten; 18% heeft 3000 of meer patiënten.

7.2. De patiënten/kliënten van hulpverleners in gezondheidscentra

7.2.1. Patiëntenbestand van huisartsen in gezondheidscentra

Tabel 7.3.: Aantal patiënten van huisartsen in gezondheidscentra en het gemiddeld aantal patiënten per huisarts op 1 januari 1982.

Verzekerings- vorm	aantal patiënten	In %	patiënten per huisarts	
			ongekorrigeerd gemiddelde	gekorrigeerd *) gemiddelde
ziekenfonds	500.100	68.0	1429	1613
particulier	235.100	32.0	672	758
Totaal	735.200	100.0	2101	2371

*) d.w.z. gebruik makend van het aantal huisartsen gerekend in volledig bezette arbeidsplaatsen.

Huisartspraktijken in gezondheidscentra zijn gemiddeld kleiner dan in groepspraktijken. Dit verschil wordt voor een deel veroorzaakt doordat er in gezondheidscentra naar verhouding meer beginnende praktijken zijn.

Anderzijds kunnen huisartsen in multidisciplinaire samenwerkingsverbanden onder bepaalde voorwaarden volstaan met een aantal patiënten onder de volledige praktijkgrootte (2600 pat.), omdat 15% samenwerkingstijd gesubsidieerd wordt. Zodoende wordt in die gevallen een volledige praktijk al bereikt bij een aantal van 2210 patiënten (dit zijn door de Ziekenfondsraad gehanteerde normen).

Tabel 7.4.: Frekwentieverdeling van het gekorrigeerde *)
aantal patiënten per huisarts in gezond-
heidscentra op 1 januari 1982.

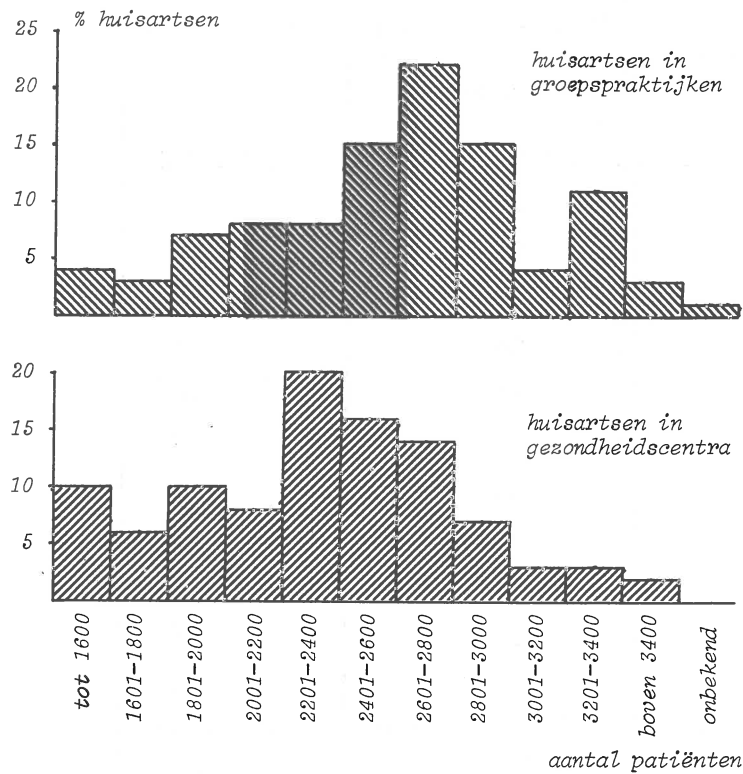
Aantal patiënten	Huisartsen in gezondh. centra	
	gecorrigeerd aantal	in %
1600 of minder	30	10
1601 - 1800	20	6
1801 - 2000	30	10
2001 - 2200	26	8
2201 - 2400	61	20
2401 - 2600	51	16
2601 - 2800	44	14
2801 - 3000	22	7
3001 - 3200	10	3
3201 - 3400	10	3
meer dan 3400	6	2
Totaal	310	100

*) d.w.z. gebruik makend van het aantal huisartsen
gerekend in volledig bezette arbeidsplaatsen.

Ruim een kwart van de huisartsen in gezondheidscentra heeft 2000 of minder patiënten. In deze categorie zitten veel betrekkelijk nieuwe vestigingen. Ter vergelijking: in groepspraktijk heeft 14% van de huisartsen een praktijk van ten hoogste 2000 patiënten.

Praktijken boven de 2800 komen weer meer voor in groepspraktijken (33%) dan in gezondheidscentra (15%). In onderstaande grafieken zijn deze verschillen nog eens zichtbaar gemaakt.

Grafiek 7.1.: Frekwentieverdeling van het (gecorrigeerd) aantal patiënten per huisarts in groepspraktijken en gezondheidscentra op 1 januari 1982

7.2.2. De patiënten/kliënten van wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra

Tabel 7.5.: Aantal (potentiële) patiënten/kliënten van wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra per 1 januari 1982.

Hulpverleners	aantal patiënten/kliënten	aantal potentiële pat./kl. per hulpverlener	
		ongekorri-geerd	gekorri-geerd
Wijkverpleegkundigen	978.100	3176	3531
Maatschappelijk werkenden	1.065.900	5889	8666
Fysiotherapeuten	921.900	3794	4777

Voor alle 3 genoemde disciplines nam in 1981 het aantal potentiële patiënten/kliënten toe. Per hulpverlener nam de omvang van het patiënten/kliëntenbestand licht toe bij de wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden, en vrij aanzienlijk bij de fysiotherapeuten.

7.2.3. De patiënten/kliëntenbestanden in gezondheidscentra vergeleken.

Een belangrijke voorwaarde voor goede samenwerking tussen hulpverleners van verschillende disciplines is een zo groot mogelijke overlap van de verschillende werkgebieden, en zo mogelijk het werken voor identieke populaties. In veel centra streeft men er naar wijkgebonden te werken. Het lukt echter niet altijd alle hulpverleners dit te verwezenlijken (bijvoorbeeld als een solist zich in de wijk vestigt). Een andere mogelijkheid is dat men zich richt op het patiëntenbestand van de huisartsen (praktijkgebonden werken). Welke opzet men ook nastreeft in alle gevallen kan bekeken worden in hoeverre er sprake is van overlap. We bekijken dit in deze paragraaf voor huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten. In de tabellen worden per centrum steeds de disciplines als geheel met elkaar vergeleken. Het is dus geen vergelijking op hulpverlenersniveau.

Tabel 7.6.: Vergelijking van de patiëntenbestanden van huisartsen (HA) en wijkverpleegkundigen (WV) in gezondheidscentra, per 1 januari 1982.

Verhouding		gezondheidscentra	
		aantal	%
Identiek bestand van HA en WV		44	41
bestand WV is groter	en overlapt HA bestand	48	45
	en overlapt HA bestand niet	2	2
bestand HA is groter	en overlapt WV bestand	10	9
	en overlapt WV bestand niet	3	3
Totaal		107	100

Het percentage centra waarin huisartsen en wijkverpleegkundigen voor identieke patiëntenbestanden werken is in de loop van 1981 nogal teruggelopen: van 50 naar 41%. De wijkverpleegkundige werkt nu vaker voor een groter werkgebied dan de huisarts.

Tabel 7.7.: Vergelijking van patiënten-, respectievelijk cliëntenbestanden van huisartsen (HA) en maatschappelijk werkenden (MW) in gezondheidscentra per 1 januari 1982.

Verhouding		gezondheidscentra	
		aantal	%
Identiek bestand van HA en MW		50	47
bestand MW is groter	en overlapt HA bestand	48	45
	en overlapt HA bestand niet	3	3
bestand HA is groter	en overlapt MW bestand	4	4
	en overlapt MW bestand niet	1	1
Totaal		106 *)	100

*) In één gezondheidscentrum ontbreekt het maatschappelijk werk tijdelijk.

Ook tussen huisartsen en maatschappelijk werkenden stagneert de afstemming van doelpopulaties; er is sprake van een lichte daling in het percentage centra waarin deze disciplines voor gelijke bestanden werkzaam zijn. Verder is er veel overeenkomst met de situatie bij de wijkverpleging.

Tabel 7.8.: Vergelijking van de patiënten-, respektievelijk cliëntenbestanden van wijkverpleegkundigen (WV) en maatschappelijk werkenden (MW) in gezondheidscentra per 1 januari 1982.

Verhouding	gezondheidscentra	
	aantal	%
Identiek bestand van WV en MW	80	75
Bestand WV is groter	8	8
Bestand MW is groter	18	17
Totaal	106 *)	100

*) In één centrum is tijdelijk geen maatschappelijk werk.

In driekwart van de centra werken wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden voor dezelfde populatie. In de praktijk blijkt het moeilijk in een historisch gegroeide situatie met diverse huisartsen - vrij beroepers tot een herverkaveling te komen.

Tabel 7.9.: Vergelijking van patiëntenbestanden van huisartsen (HA) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1982.

Verhouding	gezondheidscentra		
	aantal	%*)	
Identiek bestand van HA en FY	23	32	
bestand HA is groter	en overlapt FY bestand	1	1
bestand FY is groter	en overlapt HA bestand	46	65
	en overlapt HA bestand niet	1	1
Totaal	71	100	

*) Percentage van het aantal centra met fysiotherapie (N= 71).

In eenderde van de gevallen zijn de werkgebieden gelijk. In tweederde werkt de fysiotherapie voor een groter gebied dan de huisartsen. Vorig jaar was deze situatie niet anders.

Tabel 7.10.: Vergelijking van de patiëntenbestanden van wijkverpleegkundigen (WV) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1982.

Verhouding	gezondheidscentra	
	aantal	%
Identiek bestand WV en FY	51	72
Bestand FY is groter	20	28
Totaal	71	100

Tabel 7.11.: Vergelijking van de patiënten, respectievelijk cliëntenbestanden van maatschappelijk werkenden (MW) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1982.

Verhouding	gezondheidscentra	
	aantal	%
Identiek bestand MW en FY	48	69
Bestand MW is groter	7	10
Bestand FY is groter	15	21
Totaal	70	100

Zowel tussen wijkverpleging en fysiotherapie als tussen maatschappelijk werk en fysiotherapie is de ontwikkeling in het afgelopen jaar in de richting van meer gelijke werkgebieden geweest.

Tabel 7.12.: Frekventie van gelijke patiënten/kliëntenbestanden van huisartsen (HA), wijkverpleegkundigen (WV), maatschappelijk werkers (MW) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1982.

Identieke bestanden	gezondheidscentra	
	aantal	%
HA = WV = MW = FY	17	16(24)*
HA = WV = MW	23	22
WV = MW = FY	23	22(33)*
HA = MW = FY	2	2(3)*
HA = WV = FY	1	1(1)*

*) percentage van het aantal gezondheidscentra met fysiotherapie.

In 16% van de centra werken huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers en fysiotherapeuten voor gelijke patiënten/kliëntenbestanden. Kijken we alleen naar de 3 kerndisciplines dan is in 38% van de gevallen sprake van gelijke werkgebieden. Waar één discipline een afwijkend verzorgingsgebied heeft is dat doorgaans die van de huisartsen. Dit heeft onder meer te maken met het feit dat huisartsen werken voor een ingeschreven aantal mensen en de andere disciplines voor een meestal geografisch bepaalde doelgroep.

Vergeleken met de vorige peildatum heeft de categorie met 4 gelijke bestanden zich goed weten te handhaven. Het aantal centra met gelijke bestanden voor de 3 kerndisciplines vertoonde een lichte daling.

OVERZICHT VAN TABELLEN EN GRAFIEKEN

TABELLENBlz.

Bij hoofdstuk 1: *aantallen groepspraktijken en gezondheidscentra*

Tabel 1.1. : Aantal groepspraktijken en gezondheidscentra van
1 januari 1970 tot 1 januari 1982 5

Bij hoofdstuk 2: *spreiding van groepspraktijken en gezondheidscentra*

Tabel 2.1. : Aantal groepspraktijken en gezondheidscentra per provin-
cie op 1 januari 1982 7

Tabel 2.2. : Groepspraktijken en gezondheidscentra naar urbanisatie-
graad van de vestigingsplaats per 1 januari 1982 8

Bij hoofdstuk 3: *Soorten hulpverlening in groepspraktijken en gezond-
heidscentra*

Tabel 3.1. : Aantal disciplines per gezondheidscentrum op 1 januari
1982 9

Tabel 3.2. : Verbreiding van de disciplines over de gezondheidscentra
per 1 januari 1982 10

Bij hoofdstuk 4: *hulpverleners in groepspraktijken en gezondheidscentra*

Tabel 4.1. : Aantal huisartsen in groepspraktijken van 1 januari 1970
tot 1 januari 1982 11

Tabel 4.2. : Aantal huisartsen per groepspraktijk op 1 januari 1982 13

Tabel 4.3. : Aantal huisartsen in gezondheidscentra van 1 januari
1970 tot 1 januari 1982 13

Tabel 4.4. : Aantal huisartsen per gezondheidscentrum op 1 januari
1982 14

Tabel 4.5. : Aantal wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra van
1 januari 1970 tot 1 januari 1982 15

Tabel 4.6. : Aantal wijkverpleegkundigen per gezondheidscentrum
op 1 januari 1982 15

Tabel 4.7. : Aantal maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra
van 1 januari 1970 tot 1 januari 1982 16

Tabel 4.8. : Aantal maatschappelijk werkenden per gezondheidscentrum
op 1 januari 1982 16

Tabel 4.9. : Aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra van 1 januari
1970 tot 1 januari 1982 17

Tabel 4.10.: Aantal fysiotherapeuten per gezondheidscentrum op 1 ja-
nuari 1982 17

Tabel 4.11.: Overzicht van het absolute en het gekorrigeerde aantal
hulpverleners per discipline in gezondheidscentra per
1 januari 1982 18

Tabel 4.12.: Verloop onder het aantal huisartsen in groepspraktijken
in de loop van 1981 21

Tabel 4.13.: Verloop onder de meest voorkomende hulpverleners in gezondheidscentra in de loop van 1981	22
Tabel 4.14.: Huisartsen in groepspraktijken en gezondheidscentra per provincie op 1 januari 1982	23
Bij hoofdstuk 5: <i>ondersteunende functies</i>	
Tabel 5.1. : Aantallen en gecorrigeerde aantallen ondersteunend personeel in groepspraktijken per 1 januari 1982	25
Tabel 5.2. : Aantallen en gecorrigeerde aantallen ondersteunend personeel in gezondheidscentra per 1 januari 1982	26
Bij hoofdstuk 6: <i>vrij beroep en dienstverband</i>	
Tabel 6.1. : Aantal huisartsen in dienstverband in groepspraktijken en de soorten werkgevers per 1 januari 1982	27
Tabel 6.2. : Aantal huisartsen in dienstverband in gezondheidscentra en de soorten werkgevers per 1 januari 1982	28
Tabel 6.3. : Aantal fysiotherapeuten in dienstverband in gezondheidscentra en de soorten werkgevers per 1 januari 1982	29
Tabel 6.4. : Aantal verloskundigen, tandartsen en apothekers in dienstverband in gezondheidscentra per 1 januari 1982	30
Tabel 6.5. : Aantal gezondheidscentra waarbij één of meer disciplines in dienst zijn van de rechtspersoon van het centrum per 1 januari 1982	30
Bij hoofdstuk 7: <i>de patiënten/kliëntenpopulaties</i>	
Tabel 7.1. : Aantal patiënten van huisartsen in groepspraktijken en het gemiddeld aantal patiënten per huisarts op 1 januari 1982	32
Tabel 7.2. : Frekwentieverdeling van het gecorrigeerd aantal patiënten per huisarts in groepspraktijken op 1 januari 1982	33
Tabel 7.3. : Aantal patiënten van huisartsen in gezondheidscentra en het gemiddeld aantal patiënten per huisarts op 1 januari 1982	34
Tabel 7.4. : Frekwentieverdeling van het gecorrigeerde aantal patiënten per huisarts in gezondheidscentra op 1 januari 1982	35
Tabel 7.5. : Aantal (potentiële) patiënten/kliënten van wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra per 1 januari 1982	36
Tabel 7.6. : Vergelijking van de patiëntenbestanden van huisartsen (HA) en wijkverpleegkundigen (WV) in gezondheidscentra per 1 januari 1982	37

	<u>Blz.</u>
Tabel 7.7. : Vergelijking van patiënten-, respectievelijk cliëntenbestanden van huisartsen (HA) en maatschappelijk werkenden (MW) in gezondheidscentra per 1 januari 1982	38
Tabel 7.8. : Vergelijking van de patiënten-, respectievelijk cliëntenbestanden van wijkverpleegkundigen (WV) en maatschappelijk werkenden (MW) in gezondheidscentra per 1 januari 1982	39
Tabel 7.9. : Vergelijking van patiëntenbestanden van huisartsen (HA) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1982	39
Tabel 7.10.: Vergelijking van de patiëntenbestanden van wijkverpleegkundigen (WV) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1982	40
Tabel 7.11.: Vergelijking van de patiënten, respectievelijk cliëntenbestanden van maatschappelijk werkenden (MW) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1982	40
Tabel 7.12.: Frekwentie van gelijke patiënten/cliëntenbestanden van huisartsen (HA), wijkverpleegkundigen (WV), maatschappelijk werkenden (MW) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1982	41

GRAFIEKEN e.d.

Grafiek 4.1.: Aantal huisartsen in groepspraktijken van 1 januari 1970 tot 1 januari 1982	12
Grafiek 4.2.: Aantallen huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot 1 januari 1982	20
Grafiek 7.1.: Frekwentieverdeling van het (gecorrigeerd) aantal patiënten per huisarts in groepspraktijken en gezondheidscentra op 1 januari 1982	36
Afbeelding : Percentage huisartsen per provincie, dat werkzaam is in groepspraktijken en gezondheidscentra op 1 januari 1982	24

OVERZICHT VAN DE PERSONELE BEZETTING
IN GEZONDHEIDSCENTRA PER 1 JANUARI 1982

Gebruikte afkortingen:

ha	= huisartsen
wv	= wijkverpleegkundigen
mw	= maatschappelijk werkenden
fys	= fysiotherapeuten
vrl	= verloskundigen
gzv	= gezinsverzorgenden
ta	= tandartsen
ap	= apothekers
bjv	= bejaardenverzorgenden
dië	= diëtisten
zkv	= ziekenverzorgenden
psy	= psychologen
ov.hv.	= overige hulpverleners
pr.ass.	= praktijkassistenten
ov.onder- st.pers.	= overig ondersteunend personeel

Start = jaar waarin gemeenschap-
pelijke huisvesting van
de 3 kerndisciplines tot
stand kwam.

Tussen haakjes geplaatste cijfers
zijn de gekorrigeerde aantallen,
d.w.z. dat omrekening heeft plaats-
gevonden tot volledig bezette
arbeidsplaatsen.

Gezondheidscentra: personele bezetting in aantallen en volledig bezette arbeidsplaatsen per 1 januari 1982. NHI Reg.Samenw. Verb.

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gzv	ta	ap	bjv	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	ov. onder- st.pers.
Groningen Beijum	1981	3 (1.5)	2 (2)	1 (0.8)	1 (0.8)			1 (0.5)	1 (1)						2 (1.2)	4 (2.5)
Groningen Lewenborg	1973	5 (4.3)	4 (4)	2 (2)	6 (5.5)	1 (0.6)	1 (1)		1 (1)			1 (0.9)		1 (0.6)	4 (3.5)	12 (8.2)
Totaal Groningen: 2 centra		8 (5.8)	6 (6)	3 (2.8)	7 (6.3)	1 (0.6)	1 (1)	1 (0.5)	2 (2)	1 (1)		1 (0.9)		1 (0.6)	6 (4.7)	16 (10.7)
Noordwolde "De Wissel tevens totaal Friesland	1978	6 (6)	2 (2)	2 (1)	7 (6)							1 (1)			3 (3)	3 (1.5)
Assen Noord	1973	4 (3.9)	3 (3)	2 (1.8)	2 (1.8)	1 (1)							1 (1)		4 (4)	1 (0.1)
Assen Oost	1974	5 (4)	3 (3)	3 (2.2)								1 (0.5)			4 (3.6)	5 (1.4)
Hoogeveen "De Weide"	1973	2 (1.7)	2 (1.2)	2 (0.5)	2 (1.2)	2 (2)		1 (1)							2 (1.6)	3 (2.1)
Roden	1979	3 (3)	4 (4)	2 (2)	5 (3)		2 (1.5)						1 (1)		4 (2.2)	2 (0.4)
Totaal Drente: 4 centra		14 (12.6)	12 (11.2)	9 (6.5)	9 (6)	3 (3)	2 (1.5)	1 (1)				1 (0.5)	2 (2)		14 (11.4)	11 (4)
Enschede Veldpoort	1973	5 (5)	5 (5)	1 (0.2)											3 (3)	2 (1)
Enschede Wesselerbrink	1977	4 (4)	2 (2)	2 (2)	3 (0.8)										4 (3.5)	1 (0.5)
Enschede Noord	1976	3 (3)	3 (3)	2 (0.6)		1 (1)								1 (1)	3 (3)	3 (2.5)
Hengelo Hasseler Es	1976	2 (1.8)	3 (3)	2 (1)	5 (5)	1 (0.2)			2 (1)			1 (0.4)			2 (1.2)	5 (4.5)
Totaal Overijssel: 4 centra		14 (13.8)	13 (13)	7 (3.8)	8 (5.8)	2 (1.2)			2 (1)			1 (0.3)		1 (1)	12 (10.7)	11 (8.5)

Gezondheidscentra: personele bezetting in aantallen en volledig bezette arbeidsplaatsen per 1 januari 1982. NHI Reg. Samenw. Verb.

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vr1	gzv	ta	ap	bjv	dië	zkv	psy	ov.hv	pr.ass	ov. onder- st. pers.
Zwammerdam	1975	3 (2.2)	1 (1)	1 (1)	3 (1.5)		1 (0.1)			1 (0.1)		1 (0.3)			2 (2)	2 (0.5)
Totaal Z. Holland: 26 centra		92 (82.4)	84 (75)	49 (33.8)	51 (40.3)	8 (2.7)	18 (14.2)	2 (1.7)	5 (5)	9 (5.1)	3 (1.3)	6 (4.8)		7 (5.8)	82 (70.2)	72 (42.9)
Middeburg "Dauwendaele"	1977	3 (3)	3 (3)	1 (1)	5 (4)	1 (1)	1 (1)	2 (2)		1 (1)		1 (1)			2 (2)	8 (4.2)
Berghem	1977	2 (2)	2 (1.8)	2 (1)	4 (2)		3 (1.5)								2 (1.5)	
Den Bosch Noord	1980	4 (4)	7 (6.3)	5 (4.5)								1 (1)			5 (4)	3 (0.7)
Eindhoven Tongelre	1973	3 (2.8)	3 (3)	2 (1.5)			2 (0.2)								3 (2.5)	1 (0.5)
Geldrop Coevering	1979	2 (2)	2 (2)	2 (0.5)	2 (2)	1 (1)		2 (2)							2 (2)	7 (2.7)
Oss "d'n Iemhof"	1977	3 (2)	2 (1.8)	2 (2)										3 (1.7)	2 (1.6)	
Oss "Ussen"	1981	2 (2)	2 (2)	2 (1.5)	3 (2.7)	2 (0.2)	2 (1.5)								1 (1)	
Teteringen	1979	2 (2)	2 (2)	1 (0.3)					1 (1)						1 (1)	2 (1.2)
Veldhoven "Heikant"	1981	2 (1)	1 (0.5)	1 (0.2)	1 (0.2)										1 (1)	
Totaal N. Brabant: 8 centra		20 (17.8)	22 (19.4)	17 (11.5)	10 (6.9)	3 (1.2)	9 (4.7)	2 (2)	1 (1)			1 (1)		3 (1.7)	17 (14.6)	13 (5.1)

Gezondheidscentra: personele bezetting in aantallen en volledig bezette arbeidsplaatsen per 1 januari 1982. NHI Reg.Samenw. Verb.

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vr1	gzv	ta	ap	bjv	dië	zkv	psy	ov.hv	pr.ass	ov. onder- st.pers.
Berg en Terblijt	1980	2 (2)	2 (1.5)	2 (0.5)	1 (0.5)			1 (0.9)				1 (0.2)				6 (3.5)
Heer	1977	3 (1.6)	2 (1)	2 (1)										2 (1.4)		
Hoensbroek	1970	6 (6)	4 (3.8)	3 (3)		1 (0.2)						1 (1)		5 (4.7)		5 (3.2)
Kerkrade "De Maar"	1976	3 (2.5)	2 (2)	1 (0.8)										2 (1.6)		4 (2.4)
Maastricht "Dr. van Kleef"	1976	4 (2.6)	2 (2)	2 (1)								1 (0.5)		2 (2)		
Maastricht "De Hofhoek"	1977	2 (2)	2 (2)	2 (1)								1 (0.5)		2 (1.5)		1 (0.2)
Neerbeek	1975	4 (3)	2 (1)	2 (1)	2 (1.8)			2 (2)			1 (0.2)			3 (2)		12 (7.6)
Schinveld "Agewater"	1979	2 (2)	2 (2)	1 (1)	3 (2.1)			1 (1)	1 (1)					3 (3)		3 (2.5)
Sittard	1976	4 (4)	3 (3)	2 (1)								1 (1)		3 (3)		1 (0.3)
Venlo "Withuis"	1973	5 (4)	3 (3)	1 (1)								1 (1)		4 (3.2)		3 (0.8)
Totaal Limburg: 10 centra		35 (29.7)	24 (21.3)	18 (11.3)	6 (4.5)	1 (0.2)		4 (3.9)	1 (1)		1 (0.2)	7 (4.7)		1 (0.2)	26 (22.4)	35 (20.5)
Nederland totaal: 107 centra		350 (310)	308 (277)	181 (123)	243 (193)	49 (28)	49 (35)	52 (42)	27 (26)	18 (12)	8 (3)	29 (23)	8 (4)	36 (31)	309 (246)	383 (238)

OVERZICHT VAN DE PERSONELE BEZETTING
IN GROEPSPRAKTIJKEN PER 1 JANUARI 1982

Gebuurkte afkortingen:

ha = huisartsen
pr.ass. = praktijkassistenten
ov.onder-
st.pers. = overig ondersteunend personeel

Start = jaar waarin de huisartsen
gemeenschappelijk gehuis-
vest werden.

Tussen haakjes geplaatste cijfers
zijn de gekorrigeerde aantallen,
d.w.z. dat omrekening heeft plaats-
gevonden tot volledig bezette
arbeidsplaatsen.

Groepspraktijken: personele bezetting in aantallen en volledig bezette arbeidsplaatsen per 1 januari 1982.

NHI Registratie Samenwerkingsverbanden.

Plaats/aanduiding	start	ha	pr. ass./ alg. werkers	ov. onderst. pers.
Delfzijl	1973	4 (4)	4 (3.4)	1 (0.3)
Leek	1979	3 (3)	3 (2)	2 (0.5)
Totaal Groningen: 2 groepen		7 (7)	7 (5.4)	3 (0.8)

Heerenveen	1971	5 (5)	5 (4.6)	3 (0.8)
Totaal Friesland: 1 groep		5 (5)	5 (4.6)	3 (0.8)

Emmen	1976	3 (3)	3 (3)	2 (0.1)
Hoogeveen Bentinckslaan	1980	3 (3)	3 (1.6)	1 (0.5)
Hoogeveen Jhr. de Jongestr.	1980	3 (2.5)	1 (1)	
Totaal Drente: 3 groepen		9 (8.5)	7 (5.6)	3 (0.6)

Dalfsen	1972	4 (4)	4 (3.5)	1 (0.3)
Hardenberg	1971	3 (2.7)	5 (4)	2 (1)
Heino	1979	3 (3)	2 (2)	
Holten	1977	3 (3)	3 (3)	
Rijssen	1970	4 (4)	3 (3)	1 (0.4)
Zwolle "Geert Groote"	1975	5 (5)	4 (4)	2 (0.8)
Zwolle Turfmarkt	1974	4 (4)	4 (4)	1 (0.2)
Totaal Overijssel: 7 groepen		26 (25.7)	25 (23.5)	7 (2.7)

Groepspraktijken: personele bezetting in aantallen en volledig bezette arbeidsplaatsen per 1 januari 1982.

NHI Registratie Samenwerkingsverbanden.

Plaats/aanduiding	start	ha	pr. ass./ alg. werkers	ov. onderst. pers.
Aalten	1968	3 (3)	1 (1)	5 (3.6)
Beuningen-Weurt	1975	3 (2.4)	3 (3)	
Gendt	1976	3 (2.6)	1 (1)	4 (3.2)
Neede	1981	3 (3)	2 (2)	
Nijmegen St. Anna	1978	3 (2.4)	2 (1.4)	1 (0.1)
Scherpenzeel	1980	3 (2)	3 (2)	1 (0.5)
Winterswijk " 't Manschot"	1979	3 (3)	3 (2.5)	1 (0.2)
Wychen Kasteellaan 74	1975	3 (2.1)	2 (2)	2 (0.1)
<i>Totaal Gelderland: 8 groepen</i>		<i>24(20.5)</i>	<i>17(14.9)</i>	<i>14 (7.7)</i>

Amersfoort	1973	5 (5)	5 (4.3)	
Bunschoten	1973	4 (3.5)	4 (3)	
Harmelen	1978	3 (3)	2 (1.3)	1 (1)
Nieuwegein Nedereindseweg	1978	3 (2.5)	2 (2)	2 (0.6)
Nieuwegein Tuinfluiter	1981	3 (2)	2 (1.7)	
Utrecht A'damsestraatweg	1967	3 (2.5)	2 (1.2)	1 (0.1)
Utrecht Detmoldstraat	1974	4 (3.2)	4 (3.4)	1 (0.3)
Utrecht Koningslaan	1972	4 (3.3)	3 (2.5)	
Utrecht Rijnlaan	1976	4 (4)	4 (3.5)	2 (0.5)
Veenendaal	1972	4 (4)	4 (3)	1 (0.5)
Zeist Huydecoperweg	1979	4 (3)	2 (2)	
<i>Totaal Utrecht: 11 groepen</i>		<i>41(36)</i>	<i>34(27.9)</i>	<i>8 (3)</i>

Groepspraktijken: personele bezetting in aantallen en volledig bezette arbeidsplaatsen per 1 januari 1982.

NHI Registratie Samenwerkingsverbanden.

Plaats/aanduiding	start	ha	pr.ass./ alg.werkers	ov.onderst. pers.
Amsterdam Lekstraat	1972	3 (3)	4 (4)	1 (0.1)
Amsterdam Reguliersgracht	1981	3 (2.3)	1 (1)	1 (0.2)
Den Helder Lorentzstraat	1972	3 (3)	2 (1.7)	1 (0.2)
Den Helder "Nieuw Den Helder"	1972	3 (3)	3 (1.7)	1 (0.3)
Den Helder Plantsoenstraat	1977	4 (3)	2 (2)	1 (0.3)
Huizen	1973	8 (7.5)	9 (4.8)	3 (1.6)
Muiden-Muiderberg	1979	3 (3)	2 (1.5)	4 (2.6)
Nieuw Vennep	1976	3 (2.5)	2 (1)	1 (0.5)
Schagen	1979	3 (3)	3 (1.7)	2 (0.3)

Totaal N. Holland: 9 groepen		33(30.3)	28(19.4)	15 (6.1)
------------------------------	--	----------	----------	----------

Dordrecht	1979	4 (2.9)	2 (1.5)	2 (0.5)
Krimpen a.d. Lek	1975	3 (2.6)	3 (1.3)	1 (0.2)
Reeuwijk	1981	3 (2.5)	2 (0.9)	
Rotterdam Bloemhof	1978	3 (2.5)	4 (2.2)	2 (0.3)
Rotterdam Vreewijk	1974	3 (3)	2 (2)	2 (0.7)
Rotterdam Rodenrijselaan	1981	3 (2.6)	2 (1.2)	
Schiedam "Warande"	1978	3 (3)	2 (2)	1 (0.3)
Zoetermeer Dorpsstraat	1970	3 (3)	5 (4)	1 (0.8)

Totaal Z. Holland: 8 groepen		25(22.1)	22(15.1)	9 (2.8)
------------------------------	--	----------	----------	---------

Groepspraktijken: personele bezetting in aantallen en volledig bezette arbeidsplaatsen per 1 januari 1982.

NHI Registratie Samenwerkingsverbanden.

Plaats/aanduiding	start	ha	pr. ass. / alg. werkers	ov. onderst. pers.
Bakel	1980	3 (2.5)	4 (2.5)	1 (0.2)
Beek & Donk	1973	4 (3.3)	2 (2)	3 (2.5)
Boxtel	1975	4 (3.5)	4 (3.5)	3 (0.7)
Breda	1976	3 (3)	2 (2)	3 (0.9)
Cuyk	1975	3 (3)	3 (2.5)	1 (0.5)
Den Dungen	1978	3 (3)	2 (1)	4 (2.9)
Eindhoven Strijp	1980	3 (3)	4 (4)	
Eindhoven Woensel groep 3 vóór	1970	4 (4)	4 (3.7)	
Eindhoven Woensel groep 4 vóór	1970	4 (4)	4 (4)	
Eindhoven Stratum	1980	3 (3)	3 (3)	
Etten-Leur	1973	4 (4)	3 (2.5)	1 (0.2)
Gemert " 't Gasthuis"	1977	4 (3.8)	3 (2.6)	1 (0.3)
Grave	1977	3 (3)	3 (1.5)	1 (0.2)
Helmond	1978	4 (4)	3 (2.5)	1 (0.2)
's-Hertogenbosch West	1979	3 (2.5)	2 (2)	
Made	1981	3 (3)	2 (1.3)	1 (0.2)
Mierlo	1975	3 (3)	2 (2)	1 (0.3)
Oss Lievekamp	1970	4 (4)	5 (4.6)	2 (0.4)
Oss "Ons Medies Centrum"	1976	2 (1.8)	2 (1)	
Roosendaal	1981	3 (2.8)	2 (2)	1 (0.2)
Waspik	1980	3 (3)	4 (1)	1 (1)
St. Willebrord	1975	3 (3)	2 (1.6)	2 (1.6)
Wijk & Aalburg	1979	3 (3)	1 (1)	3 (2.5)
Totaal N. Brabant: 23 groepen		76 (73.2)	66 (53.8)	30 (14.8)

Groepspraktijken: personele bezetting in aantallen en volledig bezette arbeidsplaatsen per 1 januari 1982.

NHI Registratie Samenwerkingsverbanden.

Plaats/aanduiding	start	ha	pr.ass./ alg.werkers	ov.onderst. pers.
Gennep	1972	3 (3)	3 (3)	3 (1.1)
Heerlen	1979	3 (3)	3 (3)	
Maasbracht	1980	3 (2.5)		3 (2.2)
Roermond	1977	3 (3)	3 (2.5)	1 (0.5)
Stramproy	1973	5 (4.5)	1 (1)	3 (2.2)
Venlo "Groenveld"	1978	4 (4)	4 (3.5)	2 (0.5)
Venray	1981	3 (3)	2 (2)	1 (0.1)
Weert St. Paulusstraat	1972	3 (3)	3 (2.4)	2 (0.4)
Weert Hoogstraat	1979	3 (3)	3 (2)	
Totaal Limburg: 9 groepen		30(29)	22(19.4)	15 (7)

Nederland totaal: 81 groepen		276(257)	233(190)	107(46)
------------------------------	--	----------	----------	---------

